No. 205 1830

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Zondag en Maandag 1 en 2 September.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 29sten Augustus.

De koninklijke familie woont den Zijn van het kasteel van Eu

— Naar men uit de departementen vernomen, zouden de meeste algemeene departementale raden gezind zijn, om de openbaarheid hunner zittingen in te voeren. In het departement Nederloire, waar reeds verleden jaar botsingen tusschen den prefect *Duval* en de raden hebben plaats gehad, ten gevolge waarvan de laatstgenoemde, schoon te vergeefs, bij den minister om de ontbinding van den raad of de verplaatsing van den prefect aanhielden, zijn reeds dadelijk bij de opening der zittingen nieuwe moeijelijkheden voorgevallen. Van de thans leden waren er 23 tegenwoordig; terstond na de opening verwijderden zich negen leden, na verklaard te hebben, dat zij zich aan hun besluit van het vorig jaar hielden. De 14 overige leden waren niet talrijk genoeg om te beraadslagen, daar de wet vereischt, dat meer dan de helft der leden, zijnde in 't geheel 30, moeten tegenwoordig zijn. Op voorstel van den prefect, zoo men zegt, hebben echter de 14 overige leden zich competent verklaard, op grond dat twee leden hunne demissie genomen en twee andere den eed nog niet hadden afgelegd; dit besluit zal zeker door andere leden niet worden erkend en zoo spoedig tot nieuwe moeijelijkheden leiden. Men beklaagt zich dat het ministerie in den tusschentijd der zitting den prefect niet verplaatst heeft.

— Uit Toulon meldt men, dat de [illegible] geweest is met het overbrengen van de zieken van de gezanten te Konstantinopel aan de konsuls der verschillende natiën. In tegenwoordigheid der dagbladen schrijven tegenstrijdige berigten van dit berigt niet de telegraphische depêche in den *Moniteur* van den 25sten, waarin gezegd wordt dat genoemde kapitein belast was de Ottomaansche vloot naar de Dardanellen terug te voeren, daarmede, dat de tijding aan het gouvernement door den maritimen-agent te Marseille onmiddellijk na de aankomst der paketboot was overgemaakt, op het berigt er van door den kommanderenden officier gegeven. Het gouvernement had zich beijverd de depêche ter algemeene kennis te brengen. Zij was niet nieuwsgierig bevonden; maar dit voorval bewees aan den anderen kant, dat het gouvernement niet, zooals de bladen hetzelve dagelijks te laste leggen, den inhoud der depêche eenigen tijd verborgen hield.

De *Courrier Français* zegt intusschen uit eene zekere bron te weten, dat een fransch officier de bevelen op last van het kabinet der Tuilerien het hoofdkwartier van *Ibrahim* bezocht heeft (de kapitein *Cornet*) te Alexandrie is teruggekeerd met instructien van de gezanten der vijf mogendheden, die ten oogmerk hadden om bij *Mehemed*-ali de teruggave der Ottomaansche vloot te vorderen.

— Het gouvernement heeft ook bevelen naar Rochefort gezonden, om een linie in het arsenaal liggend linieschip *l'Inflexible* voor de [illegible]

— De hertog en hertogin *van Orleans* zijn den 26sten te Auch aangekomen. Een lot gerucht zegt dat de hertogin haren echtgenoot naar Afrika zoude vergezellen.

— Het blad *l'Ami de la Religion* bevat eene retractatie van den gewezen abt *Auzon*, het hoofd der nieuwe fransche katholijke evangelische kerk. Dezelve is gesteld in den vorm van een brief aan den bisschop van Versailles, waarin hij zegt: besloten te zijn alles in te trekken wat de bisschop noodig zal oordeelen in het belang der kerk en der personen, die zijne prediking van den goeden weg had kunnen brengen.

— Uit Pau vernemen men dat de vermaarde violist *Laffont*, met den toonkunstenaar *Herz* op reis zijnde, onder weg op eene ongelukkige wijs, door het omslaan der diligence, om 't leven gekomen is. De heer *Herz* had daarentegen geen letsel bekomen.

Omtrent de Spaansche zaken zijn van gouvernementswege de volgende twee gewigtige telegraphische depêches bekend gemaakt:

» Bayonne, 27 Augustus.

» Men schrijft uit Passage: Durango en de helft van Biskaye zijn in de magt der christino's. *Espartero* is te Durango. Don *Carlos* en *Maroto* hebben met 25 bataillons en 10 eskadrons stelling genomen te Campoza à la Cueta, de linie van Bergara naar El-Orrio doorsnijdende."

» Bayonne, 28 Augustus.

» Don *Carlos* heeft den 26sten te Villareal een grooten raad belegd om over den staat van zaken te beraadslagen.

» *Espartero* heeft zich den 22sten meester gemaakt van de linie van Vittoria naar Durango, alwaar hij zijn hoofdkwartier gevestigd heeft, en de generaal *Castaneda* heeft zich meester gemaakt van die van Sadupe naar Azaraldo, ten einde zich te vereenigen met *Espartero*.

» Het geschut en de forten die de karlisten op dezelve hadden, zijn in de magt der karlisten gebleven."

Uit deze depêches blijkt dus, dat *Espartero* niet der daad, ten gevolge van de verdeeldheid onder de karlisten, voordeelen behaald heeft, waarvoor men vroeger te vergeefs alle krachten had ingespannen en veel bloeds vergoten. De zaak der karlisten wordt hiermede een nieuwen en vrij grooten schok toegebragt.

— Uit Madrid wordt van den 23sten geschreven:

» Sedert de komst van een koerier met depêches van den [illegible] bijeenkomsten. De generaal *Alaix* heeft zelf de depêches van den opperbevelhebber aan de koningin medegedeeld en daarna is een kabinetsraad gehouden geworden. Men zegt dat het ministerie het ceremoniel voor de openingszitting der cortes heeft geregeld. — Over de mededeelingen van den hertog der overwinning aan het gouvernement bestaat het diepst geheim. Een gevoelen dat vrij algemeen gedeeld wordt is, dat er over eene aanstaande schikking tusschen den hertog der overwinning en *Maroto* gehandeld wordt. Eene schikking zou in de tegenwoordige omstandigheden onder de bevolking een algemeenen bijval vinden en de zaak der koningin en der gematigde partij op de beste wijs in de hand werken. De geëxalteerden zullen zich genoodzaakt zien, wanneer deze tijdingen zich bevestigen, hunne gevoelens te matigen, willen zij zich zelve niet aan den baat van het volk blootstellen.

— De inhoud van de sluitingsaanspraak van de engelsche koningin heeft hier ter beurze goeden indruk gemaakt. In de Ardoins was eenige rijzing op het berigt van de inneming van Durango door de christinos. De notering was heden (29 *Augustus*) 5 pCt. 112,70; 3 pCt. 80,90; Sp. Ardoin 22; Nap. r. 101,35; Rom. L. 102½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 28sten Augustus.

Te München is op den 25sten dezer, ter gelegenheid van den verjaardag des konings van Beijeren, eene nieuwe prachtige kerk, geheel in den gothischen stijl gebouwd, in de voorstad Au, ingewijd geworden.

— Uit Savoije schrijft men van den 16den, dat men op den 14den in het stadje Annecij, te Albi, op den weg naar Chamberij, en verder in die streken, hevige schokken van aardbeving gevoeld heeft, waardoor muren spleten, schoorsteenen omver storteden, enz. In het nabij gelegen Aix-les-Bains en in Chamberij, alsmede op de nabij Annecij over eene diepte hangende, 600 voeten lange ijzeren brug werd niets bespeurd; daarentegen waren de schokken te Geneve voelbaar.

— Te Rome was in den avond van den 14den, de vooravond van Maria Hemelvaart, de geheele stad verlicht, welk prachtig schouwspel velen onwillekeurig herinnerde aan eene dergelijke verlichting voor twee jaren, ter afwending der cholera. Den volgen-

den dag werd door Z. H. de dienst in de kerk Maria Maggiore verrigt en daarna van de loggia dezer kerk, onder het gelui der klokken en het gebulder van het geschut, den zegen aan de menigte uitgedeeld.

— Volgens de jongste telling bedroeg de bevolking te Napels op 1 januarij ll. 336,537 zielen, zijnde het getal der inwoners sedert het jaar te voren met 235 vermeerderd. Er werden geboren 10,228 kinderen en en overleden 12,993 personen, waarvan 5,495 kinderen beneden de zeven jaren, 9 grijsaards boven de honderd jaren, en 97 tusschen het negentigste en honderste levensjaar. Er werden 3,543 huwelijken gesloten, zijnde 490 meer dan het jaar te voren toen de cholera in de stad heerschte. Onder 22 zelfmoorden telde men er 12 door vreemdelingen aan zich-zelve gepleegd. In 1838 waren 9,408 buitenlandsche reizigers aangekomen en 8,407 weder vertrokken.

— Te Triest heeft men den 20sten tijdingen uit Alexandrie van den 6den te voren ontvangen, waarin gemeld wordt dat *Mehemed-ali* de bemiddeling der mogendheden had aangenomen. Hij had zulks echter niet voorwaardelijk gedaan, maar blijven staan op het erfelijk bezit van Egypte en Syrie en op de verwijdering van *Chosrew*-pacha. Daar hij echter de bemiddeling aangenomen had, zou het in den loop der onderhandelingen moeten blijken, welke concessien men hem dacht te verleenen.

Met de jongste stoomboot was te Triest aangekomen de oostenrijksche gezant te Athene, den heer *Prokerch van Osten*; zoo men dacht was hij naar Weenen ontboden, om, aangezien zijne uitgebreide kennis van de Oostersche zaken, bij de aanstaande onderhandelingen gebruikt te worden. — De berigten uit den Archipel hielden dat de fransche en engelsche eskaders nog voor de Dardanellen ten anker liggen. Drie britsche linieschepen waren op weg om het laatstgenoemde eskader te versterken. Hetzelve zou dan dertien linieschepen sterk zijn. In brieven uit Alexandrie werd veel gesproken van oproerige bewegingen onder de bergbewoners in Syrie.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 31sten Augustus.

De *Staats-Courant* houdt heden het volgende besluit van den 24sten Augustus houdende bepalingen ten aanzien van het te geven gevolg aan art. XVII van het traktaat, den 19den April 1839 met België gesloten.

WILLEM, enz.

Gelet op de noodzakelijkheid, om den toestand te bepalen van hen op wier hoedanigheid als Nederlander, de traktaten van den 19den April ll. van invloed zouden kunnen zijn, doch die thans eenige Nederlandsche dienstbetrekking bekleeden, of zich anderzins in Ons Rijk hebben nedergezet, of verlangen zich daarin, in verband met artikel XVII van het traktaat met België, te vestigen;

In aanmerking nemende, dat de voorzeide personen een verkregen regt hebben, om in die gevallen, bij voortduring als Nederlanders te worden aangemerkt, en dat aan dat regt, door de staatkundige overeenkomsten met België niet behoort te worden te kort gedaan;

Den Raad van State gehoord,

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Zij, op wier hoedanigheid als Nederlander, de traktaten van den 19den April ll. van invloed zouden kunnen zijn, doch die thans met eenige Nederlandsche burgerlijke of militaire bedrening zijn bekleed, behouden bij voortduring die hoedanigheid, zonder dat er behalve de voortduring hunner dienstbetrekking, daartoe eenige verklaring van hunne zijde, of toelating van de zijde der Nederlandsche Regering wordt vereischt.

Art. 2. Degenen, welke in gelijk geval verkeeren als zij, die bedoeld zijn in den aanhef van art. 1, en, zonder eene openbare dienstbetrekking te bekleeden, bereids binnen het grondgebied van dit Rijk woonachtig zijn of verblijven, behouden insgelijks bij voortduring de hoedanigheid van Nederlander, mits binnen zes maanden, na dagteekening van het tegenwoordig besluit, hunne verklaring deswege aflegggende voor het gemeentebestuur hunner woonplaats.

Deze verklaring zal vergezeld moeten gaan van eene aangifte, dat zij aldaar hun domicilie vestigen, en zal met die aangifte in het daarvoor bestemde register worden ingeschreven.

Art. 3. Alle andere personen, niet behoorende onder die welke in de beide vorige artikelen zijn vermeld en die verlangen mogten de hoedanigheid van Nederlander, waarop de meervermelde traktaten van invloed zouden kunnen zijn, te behouden, zullen binnen twee jaren, na ratificatie der voorzegde traktaten, aan Ons eene verklaring moeten inzenden, en verzoeken om zich in Nederland te mogen vestigen.

Dat verzoek door Ons toegestaan wordende, zullen zij binnen één jaar zich werkelijk in dit Rijk moeten vestigen, en tot het doen van eene gelijke verklaring en aangifte, als bij het vorig artikel is vermeld, gehouden zijn, met overlegging van het door Ons verleende verlof tot vestiging, hetwelk insgelijks op het register zal worden ingeschreven. Binnen den voorzeiden termijn daaraan niet voldaan zijnde, wordt het verlof gerekend vervallen te zijn.

Art. 4. De bovenstaande termijnen worden verlengd voor de personen zich elders buiten België ophoudende, te weten: voor Europa met drie maanden; voor de Levant, Afrika, de West-Indien en het Oostelijk deel van Amerika, met zes maanden; en voor de Oost-Indien en het Westelijk deel van Amerika, met een jaar; alles ten ware mogt kunnen worden aangetoond, dat zij zich niet binnen de alzoo verlengde termijnen hebben kunnen aanmelden; terwijl zij, die uit hoofde van minderjarigheid van voorz. termijnen geen gebruik hebben kunnen maken, na het bereiken der meerderjarigheid alsnog, binnen het eerst daarop volgende jaar, de toepassing van dit besluit zullen kunnen inroepen.

— Dezer dagen is uit Rome hier doorgekomen de heer *Louis Wybrecht*, consul-generaal van den H. Stoel in het koningrijk der Nederlanden. Na zijne geloofsbrieven aan Zijne Majesteit te hebben overgereikt, zal deze nog jeugdige diplomaat zich te Amsterdam met der woon vestigen.

— Z. M. heeft dezer dagen de volgende octrooien verleend, als: 1°. een aan *P. Young*, te Londen, voor den tijd van 15 jaren, op de invoering te 's Hage van eene uitvinding om wollen en andere fabrijkstoffen ondoordringbaar (waterproef), te maken; en

2°. Een aan *C. H. Cireau*, te Amsterdam, voor den tijd van 10 jaren, op de invoering en verbetering van een verwarmingstoestel, geschikt om groote lokalen te verwarmen en om plantaardige zelfstandigheden te droogen.

— Naar men vernoemt heeft de raadkamer van het provinciaal geregtshof van Holland, naar de openbare teregtzitting van hetzelve hof verwezen, den persoon *van Syn*, gewezen ambtenaar bij de rekenkamer der stad Leiden, beschuldigd van het ontvreemden van gelden, die hem in zijne betrekking waren toevertrouwd. Met belangstelling ziet men eerlang de behandeling dezer zaak voor het prov. geregtshof, te gemoet.

— Gisteren is het eerste bataillon Jagers in de residentie aangekomen.

— Te Kampen wil men weten, dat het Jagerkorps van Clerfayns heden of morgen van daar zou vertrekken, om op den 1sten September te Harderwijk te zijn.

— Z. M. heeft den heer *J. C. Singels*, voormalig opzigter bij 's Rijks waterstaat in Nederland, thans ingenieur bij de poolsche bank te Warschau, met betuiging van Hoogstdeszelfs tevredenheid, wegens de aanbieding van een model van zekere door hem ontworpen soort van reluiers, de gouden medaille van de tweede grootte doen uitreiken, en het Departement van de Marine gemagtigd, om aan den matroos der 2de klasse *F. Rijnberg* te doen uitreiken de zilveren medaille van de tweede grootte, ingesteld ter belooning voor edele en menschlievende daden, wegens het redden van een drenkeling.

— Maandag is in de algemeene vergadering van de leden der Maatschappij tot bevordering der Toonkunst, afdeeling 's Gravenhage, het jaarlijksch verslag uitgebragt en goedgekeurd, waarna de heer *Roellaard* met algemeene stemmen tot lid van het bestuur is herkozen, terwijl de heer *P. J. Kerkhoven* is benoemd, in plaats van den heer *Hoyer*, die voor deze betrekking als bestuurder had bedankt.

— De staat der Hervormde Kerk hier te Lande, levert, naar de laatste telling, de volgende uitkomsten op: Gelderland 184,421 zielen, Zuid-Holland 349,073; Noord-Holland 235,752; Zeeland 182,673; Utrecht 76,219; Vriesland 177,680; Overijssel 114,622; Groningen 138,251; Noord-Braband 37,107; Drenthe 34,849; te zamen zonder Limburg 1,474,699 zielen. Het gezamenlijk getal der standplaatsen is 1222, en dat der predikanten 1161.

— Uit Christiansstad wordt gemeld dat de Sportbing den 16den dezer gesloten is geworden.

In den nacht van den 13den heeft er in genoemde stad en omstreken zoodanige koude geheerscht, dat het gras met rijp bedekt was, en de planten veel geleden hebben.

—

De berigten uit België van gisteren zijn van belang ontbloot.

Het hoogduitsch *Handelsblad* bevat een artikel over de Spaansche aangelegenheden, waarin het de zaak van don *Carlos* voor verloren acht. Ten slotte daarvan zegt het:

„*Maroto*, die eene weerkracht bezit welke niet, vrij van woestheid is, doch die tevens niet van scherpzinnigheid is ontbloot, heeft zijn waren toestand ingezien: hij weet dat hij niet volk kan houden; de absolutisten zijn zonder eenige kracht, de provincialen zijn den oorlog moede en ontevreden. Hij heeft dan ook besloten om een einde aan de zaak te maken, en al wat hij verlangt is, om met eere af te treden. Eerst heeft hij zich tot het kabinet der Tuilerien gewend, en lang met hetzelve onderhandeld. Zijne voorstellen vonden bijval bij de ministers, die er vrij onnoozel groote uitkomsten van verwachteden, maar zij hebben de voorstellen zelfs niet eens kunnen aannemen, en *Maroto* heeft elders beproefd te slagen. Hij heeft onderhandeld met *Espartero*, met het Madridsch gouvernement, met Engeland. Hij verlangt voor de provincien het behoud hunner

privilegien, voor zijne officieren, het behoud hunner rangen, en voor don *Carlos* het behoud van deszelfs eigendommen, een pensioen en de vrijheid om zich buitenslands te begeven. De onderhandeling is zóóver gevorderd, dat het gerucht voor eenige dagen te Madrid geloopen heeft, dat de overeenkomst was getroffen; men geloofde zelfs dat zij in de aanspraak der kroon bij de opening der cortes zou aangekondigd worden."

— De Ardoins werden gisteren te Antwerpen verhandeld tegen 19¾, ⅞, 20¼.

ARTIKEL 71—76 DER GRONDWET.

Velen hebben in den laatsten tijd, vooral sedert de gebeurtenissen van het jaar 1830, verlangd, dat Nederland tot deszelfs vroegere grenzen bepaald, ten gevolge van meer bekrompene omstandigheden, meerdere zuinigheid zou aan den dag leggen in het staatsbeheer, en dat vooral de grondslagen daartoe mogten gevonden worden in eene meer vereenvoudigde staatsinrigting. Onder de voorstellen desaangaande, wordt ook dat gevonden, om den Raad van State te belasten met de werkzaamheden, nu aan de hoofden der ministeriele departementen toevertrouwd. Eigenlijk zoude dus de bezuiniging daarin bestaan, dat het getal der staatsraden in gewone dienst werd ingekort; en dat er, in stede van de vier en twintig, die de grondwet bij artikel 71 als maximum noemt, slechts een aan het getal der provincien geëvenredigd getal staatsraden bestond, vermeerderd met nog zoo veel andere, als er hoofden van ministeriele departementen zijn. Immers daar thans, naar luid van art. 75, de koning, des gerade oordeelende, een of meer dier hoofden van ministeriele departementen roepen kan tot bijwoning der deliberatien in den raad van state, zou het niet volstrekt noodzakelijk zijn, daarom alleen de zevende afdeeling van het tweede hoofdstuk te wijzigen; tenzij men begeeren mogt, om hetgeen nu den koning vrij staat als eene verpligting op te leggen. Zal uit eene dergelijke wijziging van de bepalingen der werkzaamheden van den Raad van State eene wezenlijke vereenvoudiging en daaruit gevolgde bezuiniging voortvloeijen? Wij durven het betwijfelen. De vermindering van het cijfertal der leden van den Raad van State moge eenige duizend gulden besparen; maar wij houden die besparing voor niet goed ten deze. Zal toch de Raad van State voldoen aan al die vereischten die de groote Hogendorp (8e d. bl. 242) bepaaldelijk aldaar aanduidt; zal met één woord de Raad van State onafhankelijk en vrij deszelfs gevoelen uiten over de gewigtigste aangelegenheden, dan is het noodig aan die Raadsleden een aanzienlijk en onafhankelijk inkomen te verzekeren, waardoor dan tevens de cumulatie van die betrekking met andere betrekkingen kan afgesneden worden. Wanneer, gesteld dat het getal der staatsraden in gewone dienst werd bepaald op een getal gelijk aan dat der Provincien, en met bepaling, dat ieder derzelver behoorde gekozen te zijn uit eene afzonderlijke provincie, welker belangen hij afzonderlijk kende, hetzij door eene meer langdurige inwoning, hetzij door afkomst en geboorte; dan zoude die Raad gemeenzaam groot zijn, om over de algemeene landszaken te oordeelen en met kennis van zaken te adviseren; maar dat gedeelte der Raadsleden, hetwelk bepaaldelijk belast zoude zijn, met de verpligtingen, die nu op de hoofden der ministeriele departementen rusten, zoude, uithoofde van bovenmate vermeerderde werkzaamheden, met reden aanspraak mogen maken op eene verhooging van traktement, dat naar billijkheid thans niet te hoog geraamd mag geheeten worden, wanneer men bedenkt het bovenmate duur en kostbaar leven in de residentie, en al de verpligtingen van representatie, enz., waartoe men in eenen staat van onzen rang gehouden is; want wij zijn er verre af van toe te geven, dat, ten gevolge van den afval van België, niet de uitgestrektheid van grondgebied, maar wel de zorg voor den Staat zoude verminderd geworden zijn. Ook bij het ineensmelten der referendarissen en andere ambtenaren bij den Raad van State en bij de ministeriele departementen, zoo heel bedrijfelijk vallen daaromtrent groote bezuiniging te gelangen, zoolang de werkzaamheden steeds dezelfde zullen blijven, zoolang als het op franschen voet ingerigte maantelijx stelsel [illegible] ambtenaren zal in wezen zijn. De voorgestelde verandering zal dus, onzes oordeels, niets aanbrengen. Wilde men echter verbetering, het zoude daarin moeten gezocht worden, dat de verkiezing der leden van den Raad van State uit al de provincien niet facultatief, zoals nu, maar verpligtend wierd gemaakt, terwijl het misschien niet overbodig zoude zijn, om bij de grondwet op te geven, in welke speciale gevallen de Koning het regt behoudt, om de leden van den Raad van State uit hunne waardigheid te ontslaan, of voortaan niet meer in den raad te roepen.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Z. M. de Koning van *Zweden* heeft den hofraad E. Munch te *Stuttgart*, ten blijke zijner huldiging van deszelfs verdiensten als geschiedschrijver, inzonderheid in het vak van kerkelijke geschiedenis en kerkelijk regt, eene groote gouden medaille toegezonden, met 's Koning borstbeeld en het opschrift *Carolus XIV Joannes Rex Sueciae en Norvegiae Illis quorum meruere labores.* Ook Z. M. de Koning van *Saksen* heeft den gezegden hoogleeraar de groote gouden medaille van verdiensten gezonden, welke het opschrift draagt: *Fridericus Augustus Rex Saxoniae Virtute et Ingenio.*

Rusland. — De keizerlijke ruissische Akademie heeft, op voordragt van haren president, tot haar honorair medelid verkozen, den wegens zijne groote philologische kennis, beroemden kardinaal J. Mezzofanti en zulks in het bijzonder wegens zijne grondige kennis van de russische taal. — Onder medewerking der regering zal er een gedenkstuk ter nagedachtenis van den verdienstelijken russischen geschiedschrijver Karamsin, in zijne geboortestad *Ssimbirsk* opgerigt worden. — De Akademie van kunsten te *St. Petersburg* heeft aangekondigd, dat er in de maand September te *Moskau* eene tentoonstelling van schilderijen zal geopend worden, waarvoor zoowel binnen- als buitenlandsche kunstenaars uitgenoodigd geworden zijn bijdragen in te zenden. — De uitgave van het in 't jaar 1835 begonnen nationale werk, namelijk het russische *conversations-Lexikon*, is met het 15de deel tijdelijk gestaakt geworden uithoofde het ziekelijk van den uitgever *Plutchart*. De commissie met de regeling zijner zaken belast, heeft echter aangekondigd, dat het werk spoedig in denzelfden nationalen geest zou voortgezet worden.

Italie. — Onlangs is te *Rome* overleden de hoogleeraar P. Manni, lid van de Romeinsche Universiteit *la Sapienza*, nog vóór hij zijn werk over de redding van verstikten en drenkelingen, waartoe hij in 1837 ook in *Nederland* bijdragen was komen opzamelen, heeft kunnen voltooijen. — De oudheidskundigen te *Rome* zijn ten hoogste verheugd wegens de ontdekking van een nieuw graf in de nabijheid van *Monterone*, op den weg naar *Civita Vecchia*, alwaar de hertogin van Sermoneta uitgravingen laat doen. De aanzienlijke gouden sieraden in het graf gevonden, zijn naar *Rome* gezonden en gelijken volkomen op die, welke een paar jaren geleden in een graf bij *Cere* gevonden werden en thans een der hoofdsieraden uitmaken van het door den Paus gestichte Etrurische Museum. Deze graven bevatten der vazen en afbeeldingen, waarom de oudheidkundigen gelooven dat zij tot een vroeger tijdperk dan dat van het oude *Etrurie* behooren. — Volgens de Stokholmer bladen, bevindt zich thans te *Rome* een jonge beeldhouwer, een Zweed, die op eene waardige wijs het voetspoor van Thorwaldsen volgt en onlangs een paar standbeelden, Apollo en Venus voorstellende, had vervaardigd, van welke kenners getuigden dat zij in jaren niets zoo uitstekends gebeeldhouwd was. De kunstenaar had zes jaren lang aan deze beelden gearbeid en diezelven naar *Stockholm* verzonden, in vertrouwen dat hem door de gulden aanzienlijke sommen voor dezelve waren geboden. — De hoogleeraar in de schilderkunst aan de akademie van *St. Luca*, te *Rome*, en onderinspecteur der schilderijen in de pauselijke paleizen, P. Nicola, heeft in den loop van den zomer, op last van Z. H., de fresco-schilderijen van Raphael in het Vatikaan, die sedert het begin der vorige eeuw in denzelfden staat gelaten waren, zoodat eene dikke laag stof dezelve bedekte, met veel zorg schoongemaakt en geheel hersteld, waardoor deze meesterstukken thans derzelver vroegere frischheid en gloed volkomen terug bekomen hebben. Gezegde hoogleeraar zou nu een geschrift over deze schilderijen en zijne behandeling in het licht geven.

Engeland. — Den 18den l. is te *Selkirk*, alwaar sir Walter Scott gedurende twee en dertig jaren de betrekking van Sheriff had vervuld, een standbeeld te zijner eere opgerigt. Hetzelve stelt den overledene meer dan levensgroot voor, in het costuum van [illegible] rol jupiter in de lucht.

Frankrijk. — De heer Chopin, schrijver der *Geschiedenis van Rusland*, tot de verzameling van het *Univers Pittoresque* behorende, dat bij de gebroeders Didot uitgegeven wordt, heeft van wege Z. M. den Keizer van *Rusland*, voor dezen zijn verdienstelijken arbeid, eene met diamanten omzette snuifdoosten geschenke bekomen.

Nederland. — Bij het berigt van de werkzaamheden der 3de klasse van het Koninklijk Nederlandsch instituut in de vergadering van 11. dingsdag (*zie Weet- en Nieuwsblad van donderdag 14e*) is door den heer Mr. C. A. den Tex ook bericht gegeven wegens den uitslag der prijsuitschrijving van het jaar 1837, waarbij bleek, dat een ingezonden antwoord op de vraag dopens *de Scholen* en *Akademien* der *Arabieren en Turken*, de uitgeloofde gouden medaille niet had kunnen worden toegewezen; wordende vervolgens nog voorlezing gedaan van het nieuwe programma. — Te Leiden is den 29sten dezer een dergelijke

ment van de Maatschapp; tot bevordering van Beeldende kunsten tot stand gebragt, en zijn tot bestuurders verkozen de heeren Prof. G. Sandifort, D. P. G. Humbert de Superville, N. C. de Gijzelaar en Mr. J. L. C. van den Bergh van Heemstede.

NIEUWSTE FRANSCHE LETTERKUNDE.

L'HOMME ET L'ARGENT, *par* Souvestre. 2 vol.
LE MEDECIEN DU PECCQ, *par* Gozlan. 3 vol.

Het eerstgenoemd werk is eene lettervrucht, die getuigt dat men een diepen blik geslagen heeft in den toestand der maatschappij, zooals die ten gevolge van den geest der eeuw bestaat in Frankrijk. In de provincien: goedtrouwigheid, gehechtheid aan het land, waar men geboren is en waar men leeft, waar men al wat ons dierbaar is heeft leren kennen; eene gehechtheid voor geen goud veil; in de wereldstad Parijs, daarentegen, de man die door geld alles meent te kunnen erlangen, en die daarvoor alles te koop waant; die, bij gebrek om te kunnen koopen wat hij verlangt te hebben, door mededinging van geld vernielt en verwoest al wat vrede en genot vertoonde, en dat onder den naam van » concurrentie." Voorzeker, wedijver en mededinging zijn een prikkel ten algemeenen nutte; maar wanneer die niet door gevoel van zedelijkheid, maar alleen door baatzucht worden opgewekt, dan wordt het een verderf en middel van ondergang van eerlijke en rustige, den lande het schuldige met bereidwilligheid en zonder achterhouding opbrengende ingezetenen; dan strekt die prikkel tot verrijking van enkelen, waarbij het algemeene welzijn niet geschraagd of geacht wordt. De inkleeding der waarheid is op eene meesterlijke wijze door Souvestre behandeld; hij heeft zijn werk niet ontsierd, door hulde te brengen aan den wansmaak van vele hedendaagsche schrijvers. — *Le Medecin du Pecq* is allergeestigst en met veel diepdenkendheid geschreven: het is een verhaal der zeden van eene *maison de santé* bij Versailles, waaraan het vele en geestige eigenaardige trekken mededeelt. Dit heeft ons echter minder bevallen, dan dat de schrijver schijnt op het oog te hebben gehad, eene verklaring te geven van eenige duister gebleven punten in het bekende regtsgeding van La Ronciere, die zich schuldig heeft gemaakt aan en veroordeeld is geworden wegens verkrachting en mishandeling van eene generaals-dochter. In dat merkwaardig geding bleef onopgelost, hoe La Ronciere in de kamer van dit slapend meisje was geraakt; alsmede de verdeeldheid van deskundigen, van wiens schrift de ten processe overgelegde brieven waren. Hier stelt de schrijver, zonder van dit groot proces melding te maken, een bijna soortgelijk geval voor; en verklaart door het somnambulismus, dat de bedoelde persoon wel het misdrijf heeft gepleegd, maar zich-zelven daarvan onbewust. Het laat zich dus ook aanzien, alsof het slagtoffer der brutaliteit, half door den slaap bedwelmd, opgestaan en de kamer dus geopend had, eindat die ontdekking der verdediging niet weêrsproken was. En nu volgt dus, bij den schrijver, de vijfspraak des beschuldigden, alsmede der driften des gemoeshems van het gestacht, waarin het misdrijf gepleegd was en de misdadiger en zijn slagtoffer het leven doorbragten. De manier, om alles te willen verklaren en oplossen, de overdrevene philantropie voor misdadigers, dikwijls ten koste van de maatschappij, wier regten geschonden zijn, heeft den schrijver hier te veel doen zeggen. Overigens zijn de voorstellingen levendig en zelfs, ondanks de naaktheid van sommige voorstellingen, toch leesbaar; iets dat met Fransche nieuwe werken niet altijd het geval is; maar wij twijfelen, of dit werk in Nederland veel bijval zal vinden, dien men het buitenlands heeft gegund.

Te AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (30 *Augustus*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 54¼; ditto 5 pCt. 101 5/16, 102⅛ Kasbill. 26 dec. achtste; Am. Syndik. 96 5/16; Handelm. 172¾; O. Indie 5 pCt. 99⅜, ¾; Rijn Spoorweg 102¼; Ardoins 19 1/2, 5/8; Pensieve 4½; Fr. uitgest. 5% ¾; oude Russen 104⅝, ½; Metall. 104 dec. achtste; Braz. 78; Colomb. 20¾, ⅝.

** De bekende en onbekende SCHULDEISCHERS van de onder het beneficie van Inventaris aanvaarde Nalatenschap van wijlen ADRIANA MOL, laatst Echtgenoote van ARIE VAN NIEUWENHUYZEN, te *Dinteloord*, gewoond, en aldaar op den 18den September 1838 overleden, worden bij deze door CORNELIS MOL, als voogd over de minderjarige beneficiaire Erfgenamen opgeroepen, om, tusschen den 10r en 22r September 1839, ten kantore van den Notaris G. C. STRUICK VAN BERGEN, te *Dinteloord*, aanwezig te zijn bij de Berekening en Vereffenverdeeling van dat Beheer over dien Boedel gehouden en hunne Schuldvorderingen te ontvangen, voor zoo verre het bedrag der Nalatenschap toereikend zal zijn.

Terwijl inmiddels deze Rekening van den 19den Augustus 1839, ter visie is liggende, ten Kantore van voornoemde Notaris te *Dinteloord*.

DÉPART TRÈS PROCHAIN.

RABAIS EXTRAORDINAIRE de 10 à 80 pCt.

F. CANONGETTE, Libraire à *Amsterdam*, déballé pour la dernière fois en cette Ville, à l'Hotel *de Dieu*, chez KUYPERS, a l'honneur d'annoncer à MM. les Amateurs, que son déballage sera terminé dans très-peu de jours.

NOUVEAUX PAPIERS VELINS.

Schrijfpapier in folio tot *f* 2,70 de 500 goede Vellen.
Postpapier in 4to tot *f* 1,90 de 480 goede Vellen.
Et autres de tous prix, et de plus 50 sortes différentes. — Livres Français et autres, *Crayons*, *Plumes*, *Cire*, etc.

NIEUW NEDERDUITSCH-FRANSCH en Fransch-Nederduitsch KLASSIEK WOORDENBOEK, door Gerozet, 2 mooije Deelen van 1650 pag., Velin papier, laatste Uitgave, in plaats van 12 fr. net. *f* 3,50.

LEÇONS FRANÇAISES DE LITTÉRATURE ET DE MORALE, par Noël en Laplace, 2 parties gd. 8°. Velin, l'éd. la plus Complète, au lieu de 7,50, net. 2,50.

OUVRES COMPLÈTES DE LAMARTINE, seule éd. entièrement Complète, magnifique vol. gd. 8°. illustré de belles gravures au lieu de 20 fr. net. *f* 6,75.

NOEL ET CHAPSAL, Grammaire, exercices, corrigé, etc. etc., chaque vol. 2 fr. net. 60 c.

Et quantité de beaux livres de littérature, sciences, etc. trop long à détailler. Voir les Catalogues et le magasin.

VOLLEDIGE UITGAVE

DER

NIEUWE NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,

IN ZAK-FORMAAT.

Welke bij F. P. STERK, Boekhandelaar te *Breda*, gedrukt en alom verkrijgbaar zijn, als:

1. BURGERLIJK WETBOEK . . . . . *f* 1,00.
2. WETBOEK van KOOPHANDEL . . . . . » 1,00.
3. — — BURGERLIJKE REGTSVORDERING . » 1,00.
4. — — STRAFVORDERING . . . . . » 0,60.
5. WET op de REGTERLIJKE ORGANISATIE en het BELEID der JUSTITIE . . . . . » 0,25.
6. WET op de OVERGANG van de VROEGERE tot de NIEUWE WETGEVING en de ALGEMEENE BEPALING der WETGEVING van [illegible] . . . » 0,15.

Het nog te verwachten WETBOEK van STRAFREGT zal zoodra zulks mogelijk zijn zal, mede in hetzelfde forma t worden uitgegeven.

Ook is door bovengenoemden Boekhandelaar alom verzonden:

1°. *Mijne Gevangenschap*; gedenkschriften van SILVIO PELLICO, uit het Italiaansch door H. O. *R. K. Priester*, met eene voorrede van Dr. JAN J. F. WAP . . . . . *f* 2,60.

2°. Proeve eener andere, dan de tot nu toe gevolgde Elliptische onderstelling voor den vorm van den *Aard-Meridiaan*, door J. VAN DER STOK, Kapit. Ingenieur (met een plaat) . . . . . *f* 0,75.

3°. J. H. HOEUFFT, Carminum Epidosis . . . . . *f* 1,50.

Mede is de 10e Aflevering van de Grondbeginselen der Natuurkundige Wetenschappen aan Heeren Intekenaren verzonden.

De Reis naar Rome van Dr. JAN J. F. WAP, 3e deel met platen zal eerlang verzonden worden.

Bestellingen op het *Handboek der schadelijke Bouwinsecten*, door J. J. PENN, een deel in 4°. met XII platen, worden nog aangenomen.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is van de pers gekomen:

BEKNOPTE

MALEISCHE SPRAAKKUNST

MET

CHRESTOMATHIE,

MET ITALIAANSCH EN ARABISCH KARAKTER,

BENEVENS

EEN VOLLEDIG HOOG EN LAAG

MALEISCH EN NEDERDUITSCH WOORDENBOEK,

DOOR

H. C. KLINKERT,

Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Phil. Theor. Mag. et Lit. Hum. Doctor, Oud-Kapitein Adjudant, Hoogleeraar aan de Koninklijke Militaire Akademie, enz.

Prijs *f* 3,—.